**КРАСНОКУТСЬКА СЕЛИЩНА РАДА**
**БОГОДУХІВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

**ОЛЕКСІЇВСЬКИЙ ЛІЦЕЙ**

# НАКАЗ

**від 10 червня 2022 року с.Олексіївка № 57**

**Про стан роботи бібліотеки**
**Олексіївського ліцею**
**у 2021/2022 навчальному році**

Бібліотека закладу освіти є обов'язковим структурним підрозділом НУШ, простором для освітніх можливостей кожного учня. Головною метою діяльності бібліотеки ЗЗСО є забезпечення якісного бібліотечно-інформаційного, культурно-просвітницького обслуговування учасників освітнього процесу та надання допомоги педагогам у всебічному розвитку особистості з глибоко усвідомленою громадською і соціальною позицією, системою наукових знань відповідно до інтересів Української держави.

Упродовж 2021/2022 навчального року бібліотека Олексіївського ліцею працювала над вирішенням проблемного питання «Формування інформаційної компетентності особистості в шкільній бібліотеці».

Відповідно до наказу по закладу освіти від 06 вересня 2021 року № 138 «Про роботу шкільної бібліотеки» у вересні було проведено перереєстрацію читачів у зв'язку з переформуванням класів.

Серед пріоритетів у роботі: створення комфортного середовища, привабливого простору для спілкування, навчання, відпочинку з використанням ІКТ, простору, що забезпечує свободу вибору необхідної інформації.

У бібліотеці Олексіївського ліцею достатньо сучасної дитячої яскраво-ілюстрованої художньої літератури, книг енциклопедичного та довідкового змісту, які відповідають віковим особливостям дітей.

Пошуковій, дослідницькій, навчальній діяльності здобувачів освіти сприяють технічне оснащення бібліотеки: 3 ноутбука, які підключені до інтернету, 3 одиниці копіювально-множильної техніки, 1 мультимедійний пристрій. Сучасні меблі відповідають зросту дітей та сприяють зручному та

швидкому пошуку необхідної літератури. Приміщення бібліотеки-медіатеки світле, естетично оформлене. Робоче місце завідувача бібліотеки дозволяє тримати весь простір бібліотеки у полі зору.

Завідувачем бібліотеки у закладі освіти працює Сербіна Валентина Анатоліївна, яка має середню спеціальну освіту та 35-річний стаж бібліотечної роботи.

Сербіна В.А. добре знає нормативно-правові документи щодо організації роботи бібліотеки закладу освіти. У своїй роботі керується:

- Конституцією України;
- Концепцією Нової української школи;
- законами України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (зі змінами), «Про бібліотеки і бібліотечну справу» (зі змінами), «Про повну загальну середню освіту» , «Про Національну програму інформатизації» (зі змінами), «Про авторське право і суміжні права» (зі змінами);
- наказами Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Інструкції про порядок комплектування та облік підручників і навчальних посібників у бібліотечних фондах загальноосвітніх, професійно-технічних навчальних закладів та вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації» (зі змінами), «Про затвердження Порядку надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам»;
- наказом МОНмолодьспорту України «Про затвердження Положення про електронні освітні ресурси» (зі змінами);
- наказом Міністерства культури і туризму України «Про затвердження Інструкції з обліку документів, що знаходяться в бібліотечних фондах»;
- наказом МОН України від 26.06.2017 № 929 «Про впровадження Універсальної десяткової класифікації в практику роботи бібліотек»;
- Стратегією розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України»;
- Проєктом Стратегія розвитку читання на 2021 –2025 роки «Читання як життєва стратегія»;
- Стратегією популяризації української мови до 2030 року «Сильна мова – успішна держава»

та іншими документами, що регламентують діяльність бібліотек: типова посадова інструкція завідувача бібліотеки, типові правила користування бібліотекою, паспорт бібліотеки.

Валентина Анатоліївна проводить роботу з формування, організації та збереження книжкового фонду: вивчає його склад, аналізує використання, комплектує відповідно до навчальних програм школи, інтересів та запитів

користувачів; здійснює технічну обробку, реєстрацію, сумарний та інвентарний облік нових надходжень; працює з читацькою заборгованістю та ремонтом пошкодженої літератури, проводить виявлення та списання старих, морально застарілих і невикористовуваних матеріалів за встановленими правилами і нормами.

Протягом 2021/2022 навчального року до бібліотеки надійшло 299 примірників друкованої продукції: 117 – основного фонду та 182 – підручників.

Фонд бібліотеки Олексіївського ліцею налічує 6406 примірників. Із них: літератури основного фонду – 4648 примірників та 1758 примірників підручників і посібників. Кількість читачів – 145, із них – до 18 років – 118. Число відвідувань – 673.

У порівнянні з минулим навчальним роком кількість читачів збільшилася за рахунок тимчасово переміщених осіб, а число відвідувань зменшилося через дистанційне навчання під час карантину та воєнного стану.

| Навч. рік | Фонд бібліотеки | Із них | | К-сть читачів | Із них – до 18 років | Число відвідувань |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | література основного фонду | підручники, посібники | | | |
| 2020/2021 | 6205 | 4629 | 1576 | 109 | 87 | 748 |
| 2021/2022 | 6406 | 4648 | 1758 | 145 | 118 | 673 |

Сербіна В.А. проводить бібліотечно-медійну роботу: уроки бібліотечної грамотності, складає бібліографічні списки літератури, проводить бібліографічні огляди, тощо. З метою популяризації літератури завідувач бібліотеки регулярно оформляє тематичні книжкові виставки, інформує про нові надходження до медіатеки-бібліотеки засобами презентації, рекомендаційних списків літератури, експрес-інформації, інформаційного бюлетеня, постійно добирає літературу для проведення виховних форм діяльності тощо.

Упродовж 2021/2022 навчального року проведено:

- уроків бібліотечно-медійної грамотності – 13 (2020/2021 н.р. – 11),
- книжкових виставок – 18 (2020/2021 н.р. – 21),
- інших форми масової роботи – 12 (2020/2021 н.р. – 19).

Бібліотека закладу освіти не може працювати не враховуючи мету і завдання освітнього процесу і тому, під час складання планів на рік та на місяць, Валентина Анатоліївна бере до уваги план роботи школи. У плануванні діяльності бібліотеки відображені різні напрямки роботи:

- допомога в організації освітнього процесу;

- формування компетентного читача;
- інформаційно-бібліографічна робота;
- менеджмент і маркетинг;
- робота над методичною проблемою.

Читачами бібліотеки є учні, батьки, вчителі, працівники ліцею.

Книжковий фонд бібліотеки ліцею включає художню, навчальну, науково-методичну, дитячу літературу, літературу для роботи з дітьми з особливими потребами**.** Фонд бібліотеки розставлено за системою УДК, окремо виділено фонд довідкової літератури і навчальної літератури. Дитяча література розміщена згідно вікових особливостей на спеціальних стелажах, що дає можливість одразу візуально оцінити розмір книги, її ілюстративність, автора та назву.

Усі учні ліцею вільно орієнтуються у книжковому фонді бібліотеки відповідно до їх вікової групи; вони мають первинні знання про книгу, бібліографію, бібліотеку від загального ознайомлення з бібліотекою до знання змісту окремих розділів книжкового фонду.

Ведеться вся необхідна бібліотечна документація: щоденник бібліотеки, інвентарні книги бібліотечного фонду, книга сумарного обліку бібліотечного фонду, книга обліку книг, прийнятих від читачів взамін загублених, книга обліку книг, подарованих бібліотеці, книга обліку виданих підручників та посібників по класах, картотеки читацьких формулярів, обліку підручників, номенклатура справ бібліотеки.

Усі надходження навчальної літератури до бібліотеки реєструються на порталі ІСУО.

Завідувач бібліотеки налагодила тісну співпрацю з педагогічним колективом закладу освіти, знає читацький попит учителів. Працюючи в тісному контакті з педагогічним колективом ліцею систематично інформує вчителів про нові документи в галузі освіти, матеріали викладання предметів, методики сучасного уроку, нові підручники та новинки літератури.

Валентина Анатоліївна дбайливо ставиться і до молодших читачів. Вона не залишає поза увагою те, як читають діти: перевіряє, як прочитано книгу, як юний читач зрозумів її зміст, що найбільше вразило, чого навчився від героїв книги, що хотів би почитати ще. Також бібліотекар співпрацює й зі старшими учнями: допомагає дібрати необхідну довідково-пізнавальну літературу для участі у творчих конкурсах, написання доповідей, рефератів, науково-дослідницьких робіт МАН.

Сербіна В.А. володіє мистецтвом спілкування з читачами, обізнана з технологіями формування життєтворчості особистості, вміло зароджує у дітей найкращі почуття, розкриваючи засобами літератури широкий світ, що їх оточує.

Цілеспрямована діяльність завідувача бібліотеки допомагає учням зорієнтуватися у розмаїтому світі книг, навчає любити й берегти книгу, шанувати працю тих, хто причетний до її появи на полиці книгарні чи бібліотеки.

Сьогодні бібліотека – вже не просто місце зберігання книг і отримання інформації, а й простір для творчості, презентацій, майданчик для спілкування. Аби створити в дитячих серцях свідому потребу постійного спілкування з книгою Валентина Анатоліївна використовує найбільш ефективні форми діяльності.

Так, до Дня Незалежності України, у бібліотеці Олексіївського ліцею відбувся діалог з дорослими читачами на тему «Незалежність України: вчора і сьогодні» та організовано експозицію книг і виробів декоративно-ужиткового мистецтва «Держави славна назва – Україна».

У медіатеці-бібліотеці змінено простір завдяки зонуванню приміщення: «Я досліджую світ», «Ділове читання», «Народознавча», «Рідний край», «Зона самостійної роботи», «Зона фондосховища».

У День читання книг, з метою прищеплення учням любові до книжки, виховання потреби в читанні, завідувач бібліотекою Олексіївського ліцею Сербіна В.А. провела інформаційні перерви «Подорож книжковими полицями» та бесіду-діалог "Читати - це модно".

09.09 учні та вчителі відвідали бібліотечну виставку-пораду «Природна краса – твоє багатство».

З нагоди Міжнародного дня грамотності проведено акцію «Покращуй свою грамотність – завітай у бібліотеку!».

10.09 у медіатеці Олексіївського ліцею організовано презентацію арт-виставки: «Наука – це вона». Завдяки матеріалам виставки учні познайомилися із науковицями XX-XXI ст. та переконалися, що українські жінки зробили чималий внесок у розвиток науки. Виставка стала частиною кампанії ООН Жінки «Покоління Рівності» з популяризації гендерного паритету серед молоді та забезпечення лідерства жінок в технологіях та інноваціях.

У жовтні під гаслом «Краєзнавство в шкільній бібліотеці: нові традиції та цінності» проходив Всеукраїнський місячник шкільних бібліотек, під час якого відбулися такі заходи:

- книжкова виставка-панорама «Немає кращої землі, ніж та, що зветься рідним краєм»;
- бібліотечно-бібліографічний урок «Основні правила користування бібліотекою. Правила і вміння поводження з книгою» та краєзнавчі читання (1 клас);
- краєзнавчі читання «На книжкових сторінках по рідному краю» (6 клас);

- ознайомлення з книжковою виставкою «Домашні улюбленці» (1 клас);
-бібліотечний урок «Довідково-бібліографічний апарат бібліотеки. Структура, призначення довідкової літератури» (6 клас);
- майстер-клас «Як обгорнути книгу» (1 клас);
- екскурсії до музею села Олексіївки «Народні ремесла та промисли нашого краю»;
- літературний огляд «Цікаві книги про козацтво», присвячений Дню українського козацтва;
- інформаційний паркан «Ми знаємо все про край, де живемо» та організовано фотовернісаж «Мій край у фотооб'єктиві».

До Дня української писемності та мови, Дня Гідності і Свободи, Дня вшанування учасників бойових дій на території інших держав у бібліотеці ліцею оформлено тематичні книжкові виставки «Не бійтесь заглядати у словник», «Україно! Ти для мене одна!», «Роки проходять – пам'ять залишається».

10.12 відбулися заняття «Вчимося виразно читати» (3 клас), а у Всесвітній день «Дякую» у медіатеці пройшли інформаційні хвилинки «Всесвітній день «Дякую»: історія свята, цікаві факти» (5,6,8 класи).

З метою ознайомлення учнів зі шкільною бібліотекою у 1-3 класах проведено бібліотечні уроки «Роль книги та бібліотеки. Абонемент, читальна зала», «Формування дбайливого ставлення до книги» та «Записи про прочитане. Періодичні видання для молодших учнів».

19.01 оформлено літературну виставку до свята Водохреще «Водохресний святвечір».

01.02, у Всесвітній день читання вголос, учні 4 класу долучилися до Всеукраїнської мережевої бібліотечної акції «Читаємо казки В.О. Сухомлинського» (дистанційно).

З метою виховання любові і пошани до державної символіки проведено бібліотечні години «Історія виникнення Герба», присвячені Дню Державного Герба України.

З нагоди відзначення Міжнародного дня рідної мови організовано виставку-календар «Мова рідна! Слово рідне!».

До 300-х річчя від дня народження українського філософа, мислителя було оформлено книжково-ілюстративну виставку «Світ Григорія Сковороди».

Упродовж 2021/2022 у бібліотеці також проведено онлайн-екскурсію «Бібліотеками України» та книжкові виставки «По всій Україні від хати до хати йде наш народ людей вітати!», «Герої Небесної Сотні».

У бібліотеці постійно проводяться заходи по збереженню та бережливому ставленню до навчальної літератури: бесіди з учнями школи та їхніми

батьками про збереження підручників «Підручникам – довге життя», робота з боржниками тощо.

Усі заходи зі збереження бібліотечного фонду проводяться за допомогою читацького активу і виховують в учнів відповідальність, дбайливе ставлення до книги як до джерела знань. Учні, які входять до складу бібліотечного активу, частіше від інших відвідують бібліотеку, цікавляться не тільки книгами, а й справами завідувача бібліотеки, завжди готові прийти на допомогу. Активісти допомагають Валентині Анатоліївні у вирішенні важливих завдань, на які йде багато робочого часу, зокрема в організації та проведенні творчих акцій бібліотеки та технічної обробки нових надходжень.

Активна участь дітей у роботі бібліотеки допомагає не тільки завідувачу бібліотеки, але й сприяє зростанню зацікавленості дітей у бібліотеці та книзі.

Робота бібліотеки закладу освіти знаходиться під постійним контролем адміністрації ліцею. У ліцеї створені належні умови для функціонування бібліотеки.Читачі мають змогу комфортно користуватися книжковим фондом та мережею інтернет.

Валентина Анатоліївна співпрацює з завідувачем сільської бібліотеки з обміну книгами, досвідом роботи, здійснення екскурсій. Під час складання звіту про роботу сільської бібліотеки вносяться і показники діяльності бібліотеки ліцею.

Сербіна В.А. є керівником гуртка «Основи бібліотечно-бібліографічних знань. Палітурна справа», який працює на базі ліцею від Краснокутського ЦДЮТ. У 2021/2022 навчальному році вихованці гуртка знайомились з історією створення книг, провели віртуальну екскурсію на поліграфічне підприємство та ознайомились з професіями книгодрукування, стали учасниками майстер-класу «Як обгорнути книгу», вчились обирати літературу з книжкового фонду та здійснювати найпростіший ремонт, провели віртуальну екскурсію бібліотеками України.

Вихованці гуртка вивчали традиції та звичаї українського народу. Протягом тематичного тижня «Великоднє свято» провели майстер-клас «Фарбування крашанок природними барвниками», народознавчу годину «Великодній кошик» (дистанційно); виготовили лепбук до Міжнародного дня «з'їж яблуко», підготували святкові подарунки-сюрпризи (закладинки «Метелик» у техніці оригамі) до Дня працівників освіти.

Діти брали участь у конкурсах, виставках, акціях від Краснокутського ЦДЮТ: флешмобі «Ми хочемо миру!» (30 робіт), «Наш пошук і творчість тобі,Україно», «SOS-вернісаж або друге життя сміття», «Трагічні сторінки Чорнобиля», «Гуманне ставлення до тварин».

Частими гостями медіатеки є вихованці групи подовженого дня є. Діти беруть участь у голосних та коментованих читаннях, відпочивають,

знайомляться з ілюстраціями, що розміщені в книгах, дізнаються про працю бібліотекаря.

Аналіз роботи показав, що бібліотека Олексіївського ліцею на належному рівні здійснювала всебічну інформаційну підтримку освітнього процесу.

Виходячи із вищезазначеного,

НАКАЗУЮ:

1.Схвалити організацію роботи бібліотеки Олексіївського ліцею та її завідувача; визнати стан організації роботи бібліотеки задовільним.

2.Завідувачу бібліотеки Валентинв СЕРБІНІЙ:.

2.1.Проаналізувати роботу бібліотеки під час карантину та воєнного стану й продумати стратегію на майбутнє, враховуючи можливість працювати дистанційно.

2.2.Удосконалювати професійні компетентності сучасного завідувача бібліотеки щодо формування цифрової грамотності.

2.3.Продовжити удосконалення і посилення контролю за збереженням, прийомом-передачею підручників з класу в клас та роботу щодо пропаганди книги серед учнів та їх батьків як найбільшого надбання людства.

2.4.Ознайомлювати учнів з єдиними вимогами по збереженню підручників.

2.5.Відзначати учнів, які краще зберегли підручники.

3.Заступнику директора з виховної роботи Світлані ВЕЛЕНТІЙ здійснювати постійний належний контроль за організацією роботи бібліотеки.

4.Контроль за наказом покласти на заступника директора з виховної роботи Світлану ВЕЛЕНТІЙ.

Директор ліцею Альона ЖЕЛНОВАЧ

З наказом ознайомлені:
Світлана ВЕЛЕНТІЙ
Валентина СЕРБІНА